

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 494/2020-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného obchodnou spoločnosťou KVASŇOVSKÝ & PARTNERS | ADVOKÁTI s. r. o., Dunajská 32, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Miloš Kvasňovský, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Ružomberok v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 58/2015 a jeho rozsudkom zo 17. mája 2018, ako aj postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 179/2018 a jeho rozsudkom z 28. novembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Argumentácia ústavnej sťažnosti

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. septembra 2020 osobne do podateľne doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia

čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 58/2015 a jeho rozsudkom zo 17. mája 2018, ako aj postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 179/2018 a jeho rozsudkom z 28. novembra 2018.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že predmetom zásahu do označených práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru bolo neposkytnutie plnenia vo výške 19 681,45 € ako poistného plnenia zo strany žalovanej poisťovne (ďalej len „žalovaná“). Požadované plnenie pozostávalo z dvoch častí, a to zo zvýšených nákladov vzniknutých po neskoršom zistení potreby vykonania dodatočných prác, ako aj z dane z pridanej hodnoty.

3. Poškodenou vecou bol rodinný dom na Hollého 552 [REDACTED]. Spôsobená škoda predstavovala podľa expertnej správy o škode vzniknutej po požiari rodinného domu z 15. januára 2014 sumu 72 718,86 € vrátane dane z pridanej hodnoty. Žalovaná poskytla poistné plnenie 60 565,86 € (poskytnuté poistné plnenie bolo krátené o sumu 12 153 € rovnajúcu sa výške dane z pridanej hodnoty). Práve toto krátenie poistného plnenia o 12 153 € dane z pridanej hodnoty tvorilo jednu časť uplatňovaných nárokov sťažovateľa voči žalovanej.

4. Sťažovateľ pôvodne uplatnil v súdnom konaní sumu 19 681,45 € (7 528,45 € za nevyhnutný materiál a práce nezohľadnené v expertnej správe, ako aj 12 153 € neuhradenej sumy dane z pridanej hodnoty). V priebehu konania sťažovateľ upustil od uplatneného nároku v sume 2 603 € pôvodne vyčíslenej za nevyhnutný materiál a práce nezohľadnené v expertnej správe, v dôsledku čoho bol jeho žalobný nárok znížený na 4 925,45 € (7 528,45 € mínus 2 603 €). Takto vznikla druhá časť uplatneného nároku na poistné plnenie vo výške 4 925,45 €.

5. Všetky konajúce všeobecné súdy „konštantne ignorujú skutočnosť, že sťažovateľ ako žalobca nepredložil dôkazy o úhrade materiálu s prísl. výškou dane z pridanej hodnoty a teda nemá nárok na jej náhradu.“ (správne by malo byť „konštantne vychádzajú

zo skutočnosti, že sťažovateľ ako žalobca nepredložil dôkazy o úhrade materiálu s prísl. výškou dane z pridanej hodnoty a teda nemá nárok na jej náhradu.“, pozn.).

6. Rovnako všeobecné súdy ignorujú skutočnosť, že v prvotnej expertnej správe neboli zohľadnené všetky nevyhnutné položky na obnovu poškodenej veci, resp. na jej navrátenie do pôvodného stavu. Daňový systém aplikovaný v Slovenskej republike nieže dovoľuje, ale ustanovuje, že je povinnosťou dodávateľov pre konečného spotrebiteľa (teda aj pre sťažovateľa) pripočítať k výslednej cene tovaru alebo služby daň z pridanej hodnoty. Na opravu poistenej poškodenej a znehodnotenej nehnuteľnej veci bolo potrebné obstaráť nový materiál. Keďže sťažovateľ je fyzickou osobou, materiál bol obstaraný (nakúpený) s príslušnou daňou z pridanej hodnoty.

7. Sťažovateľ uvádza, že odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov nemá triviálnu logiku, a to pokiaľ ide o tvrdenie, že sťažovateľ nepreukázal zaplatenie dane z pridanej hodnoty pri uskutočňovaní opráv poškodenej veci, t. j. pre jej navrátenie do stavu pred vznikom poistnej udalosti. V dovolacom rozhodnutí zostáva zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie nepovšimnuté a nie je ani považované za dovolací dôvod. Rozhodnutia všeobecných súdov sú jednostranné, arbitrárne a neodôvodnené v takom rozsahu, že tým došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa. Právny názor, podľa ktorého sťažovateľ ako žalobca neunesol dôkazné bremeno, popiera logiku zákona a spravodlivosti. Zákon hovorí o škode ako o skutočnej škode, t. j. o nákladoch, ktoré je potrebné vynaložiť na navrátenie veci do pôvodného stavu. V danom prípade to bola oprava za použitia nakúpeného materiálu za cenu vo výške základu dane a dane z pridanej hodnoty, a to bez ohľadu na to, či táto bola alebo nebola preukázaná zo strany sťažovateľa.

8. V dôsledku nesprávnej interpretácie príslušných právnych noriem došlo zo strany všeobecných súdov k nesprávnej aplikácii ustanovenia § 442 a nasl. Občianskeho zákonníka a v súvislosti s tým aj k nesprávnemu postupu pri posudzovaní právneho záujmu sťažovateľa vo veci.

9. Všeobecné súdy sa argumentmi sťažovateľa nezaoberali a náležite sa s nimi nevysporiadali, čo zakladá porušenie označených článkov ústavy a dohovoru.

10. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa... na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Okresného súdu Ružomberok vo veci vedenej pod sp. zn. 6C/58/2015; postupom a rozhodnutím Krajského súdu Žilina vo veci vedenej pod sp. zn. 6Co/179/2018 porušené bolo.

2. Rozsudok Okresného súdu Ružomberok zo dňa 17.05.2018 vo veci vedenej pod sp. zn. 6C/58/2015 sa zrušuje.

3. Rozsudok Krajského súdu Žilina zo dňa 28.11.2018 vo veci vedenej pod sp. zn. 6Co/179/2018 sa zrušuje.

4. Okresný súd v Ružomberku je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 450,29 EUR (prevzatie a príprava právneho zastúpenia 177,00 EUR + podanie sťažnosti na Ústavný súd 177,00 EUR = 354,00 EUR bez DPH + 20% DPH = 2424,80 EUR a 2 x 10,62 EUR režijný paušál = 21,24 EUR bez DPH + 20% DPH = 25,49 EUR) sťažovateľovi..., na účet právneho zástupcu sťažovateľa KVASŇOVSKÝ & PARTNERS | ADVOKÁTI s.r.o... do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Skutkový stav veci

11. Z rozsudku okresného súdu sp. zn. 6 C 58/2015 zo 17. mája 2018 vyplýva, že ním bola žaloba sťažovateľa proti žalovanej o zaplatenie 19 681,45 € s prísl. v sume 17 078,45 € zamietnutá, a čo sa týka zaplatenia sumy 2 603 €, bolo konanie zastavené.

12. Podľa názoru okresného súdu je nesporné, že škoda na nehnuteľnosti sťažovateľa vznikla a expertnou správou bola jej výška ustálená na 72 118,86 € vrátane dane z pridanej hodnoty, pričom žalovaná poskytla poistné plnenie vo výške 60 565,86 € (teda odpočítala z ustálenej výšky škody sumu 12 153 € pripadajúcu na daň z pridanej hodnoty).

13. Pokiaľ ide o krátenie poistného plnenia o výšku dane z pridanej hodnoty, je potrebné poukázať na charakter tejto dane, ktorá je nepriamou daňou a hlavným zdrojom príjmov štátneho rozpočtu. Ide o hodnotu, o ktorú sa navýši cena tovaru pri jeho predaji

alebo služby pri jej dodaní. Je nesporné, že sťažovateľ vykonal opravu poškodenej nehnuteľnosti svojpomocne a na výzvu žalovanej nepredložil doklady preukazujúce vznik škody. Takýto svojpomocný postup poškodeného nie je vylúčený, žalovaná však pri likvidácii poistnej udalosti vychádza zo zistenia primeraných nákladov na opravu poškodenej nehnuteľnosti. Sťažovateľ tvrdí, že žiadne faktúry, ale ani iné doklady preukazujúce vznik škody k dispozícii nemá, čo však nedokazuje, že by mu škoda nevznikla, resp. že by mu žalovaná nemusela plniť. Vznik škody je nesporný a jeho výška bola ustálená expertnou správou na 72 118,86 € vrátane dane z pridanej hodnoty. Okresný súd je toho názoru, že vyplatenie poistného plnenia vrátane dane z pridanej hodnoty by prichádzalo do úvahy len vtedy, ak by aj tento náklad (daň z pridanej hodnoty) bol súčasťou celkového nákladu na opravu, čo však v danom prípade nebolo preukázané. Pokiaľ by v súvislosti s vykonanými prácami a dodaným materiálom sťažovateľ preukázal zaplatenie dane z pridanej hodnoty, táto by mu bola v rámci primeraných nákladov priznaná a vyplatená spolu s poistným plnením. Poistné plnenie je platba, ktorú je poisťovňa povinná vyplatiť poškodenému v prípade poistnej udalosti. Je to vlastne suma, ktorou sa poistenému nahrádza vzniknutá škoda.

14. Z uvedených dôvodov bolo potrebné nárok sťažovateľa v časti týkajúcej sa sumy 12 153 € (teda čo sa týka dane z pridanej hodnoty) ako nedôvodný zamietnuť.

15. Pokiaľ ide o ďalšiu časť uplatneného nároku vo výške 4 925,45 € (sťažovateľom uplatnený nárok na poistné plnenie vo výške 7 528,45 € znížený o 2 603 € vzhľadom na čiastočné späťvzatie žaloby), považoval okresný súd aj tento nárok sťažovateľa za nepreukázaný a nedôvodný, v dôsledku čoho aj túto časť žaloby zamietol. Sťažovateľ bol povinný preukázať svoj nárok na zaplatenie sumy 4 925,45 € a na podporu svojho tvrdenia predložil krycí list rozpočtu na sumu 80 247,31 €, krycí list rozpočtu na sumu 6 219,52 €, ako aj rozpočet s výkazom výmer. Sťažovateľ tvrdil, že táto čiastka mala byť vyplatená žalovanou v rámci poistného plnenia, keďže zohľadňuje ďalšie náklady, ktoré neboli v expertnom posudku uznané.

16. Podľa názoru okresného súdu výpočet poistného plnenia stanovený žalovanou na základe expertnej správy v znení jej doplnku je správny. V rámci likvidácie poistnej

udalosti prebehlo zisťovanie škody, ktoré vykonala obchodná spoločnosť [REDACTED] (autorka expertnej správy), pričom platí, že v procese šetrenia potrebného na zistenie rozsahu povinnosti plniť poisťovateľ zisťuje rozsah poškodenia poistenej veci, výšku nákladov na opravu poškodenej veci, prípadne na jej znovuzriadenie, a následne určí výšku poistného plnenia, ktoré potom vyplatí. Žalovaná takto aj postupovala. Sťažovateľ už v podanej žalobe bol povinný tvrdiť skutočnosti preukazujúce uplatnený nárok a predložiť relevantné dôkazy. Sťažovateľ však takéto dôkazy nepredložil a skutočnosti uvádzané v expertnej správe relevantným spôsobom nevyvrátil. Pritom expertná správa sa v doplnku týkajúcom sa navyše zaoberala aj námietkami a pripomienkami sťažovateľa a dávala jednoznačné odpovede na tieto pripomienky a námietky (podrobne vysvetlila, prečo neboli požiadavky sťažovateľa uznané). Na základe uvedeného dospel okresný súd k záveru, že sťažovateľ nemá nárok na zaplatenie ďalšieho poistného plnenia nad rámec toho, čo zo strany žalovanej už bolo vyplatené.

17. Z rozsudku krajského súdu sp. zn. 6 Co 179/2018 z 28. novembra 2018 vyplýva, že ním bol rozsudok okresného súdu č. k. 6 C 58/2015-195 zo 17. mája 2018 potvrdený.

18. Podľa názoru krajského súdu odôvodnenie rozsudku okresného súdu je vecne správne.

19. Z pohľadu krajského súdu treba zdôrazniť, že daň z pridanej hodnoty je nepriamou daňou, ktorú znáša spotrebiteľ v cenách tovarov a služieb, ktoré kupuje. Zdaniteľnou osobou je osoba, ktorá vykonáva nezávisle akúkoľvek ekonomickú činnosť, bez ohľadu na účel a výsledky tejto činnosti. Zdaniteľnými osobami sú teda predovšetkým podnikateľské subjekty (fyzické a právnické osoby vykonávajúce ekonomickú činnosť s cieľom dosahovania príjmov z tejto činnosti). Systém dane z pridanej hodnoty funguje tak, že konečný spotrebiteľ daň predpísanú pre výrobok, resp. službu zaplatí v cene výrobku, prípadne služby, ale daň štátu v konečnom dôsledku odvedú zaňho všetci členovia distribučného kanála prostredníctvom pomerne premysleného systému platieb, ktorý zabezpečuje, že daň bude naozaj zaplatená za každý tovar, resp. službu, ktorých sa týka. Základ dane pritom tvorí všetko, čo dodávateľ prijal alebo má prijať od odberateľa alebo od inej osoby. Celý princíp fungovania dane z pridanej hodnoty spočíva v tom, že sa ňou

zaťažuje cena, ktorú každý kupujúci zaplatil dodávateľovi v obchodnom reťazci. Ide teda o hodnotu, o ktorú sa navýši cena tovaru alebo služby pri predaji. Nepriame dane (teda aj daň z pridanej hodnoty) sa vyznačujú tým, že ich konečný spotrebiteľ platí nepriamo ako súčasť ceny tovarov a služieb, ktoré nakupuje. Spotrebiteľ ale nie je zároveň osobou, ktorá túto daň odvádza štátu.

20. Ak v súvislosti s poistnou udalosťou vznikol sťažovateľovi ako poistenému nárok proti žalovanej na vyplatenie sumy zodpovedajúcej primeraným nákladom potrebným na opravu veci v čase vzniku poistnej udalosti zníženú o cenu prípadných použiteľných zvyškov, pre poskytnutie poistného plnenia vrátane dane z pridanej hodnoty musí byť rozhodné i to, či sťažovateľ daň z pridanej hodnoty v súvislosti s opravou svojej poškodenej nehnuteľnosti aj zaplatil. Pokiaľ by sťažovateľ preukázal, že v súvislosti s vykonaním opravy zaplatil za tieto práce aj daň z pridanej hodnoty, bola by táto čiastka (uplatnená žalobou) nesporne súčasťou poistného plnenia. Ak si však sťažovateľ opravil poškodenú nehnuteľnosť svojpomocne, potom je zrejmé, že daň z pridanej hodnoty v súvislosti s opravou svojej nehnuteľnosti nevynaložil, a preto jeho nárok voči žalovanej z titulu zaplataenia dane z pridanej hodnoty nemôže byť dôvodný. Sťažovateľ a zaťažovalo v konaní dôkazné bremeno preukázať zaplataenie dane z pridanej hodnoty v súvislosti s opravou jeho poškodenej nehnuteľnosti. Sťažovateľ však neprodukoval žiadne dôkazy preukazujúce, že by daň z pridanej hodnoty niekomu zaplatil. Naopak, výslovne uviedol, že takýmito dôkazmi nedisponuje. Zaplataenia dane z pridanej hodnoty sa sťažovateľ domáhal len s poukazom na znenie poistnej zmluvy, ako aj čl. IX ods. 5 písm. b) Všeobecných poistných podmienok. Za popísanej situácie suma zodpovedajúca primeraným nákladom potrebným na opravu veci v čase vzniku poistnej udalosti je suma ustálená v expertnej správe znížená o daň z pridanej hodnoty. Ak sťažovateľ ako poistený neplatil v súvislosti s opravou svojej poškodenej nehnuteľnosti iným subjektom daň z pridanej hodnoty a v cene prác vykonaných v súvislosti s opravou jeho poškodenej nehnuteľnosti nebola táto daň zahrnutá, treba za poistné plnenie považovať sumu predstavujúcu primerané náklady v čase vzniku poistnej udalosti potrebné na opravu veci bez dane z pridanej hodnoty, pretože táto suma v konečnom dôsledku nebola vynaložená na opravu poškodenej veci. Možno teda zhrnúť, že za sumu zodpovedajúcu primeraným nákladom je možné považovať daň z pridanej hodnoty

len vtedy, ak ju poistený v súvislosti s opravou poškodenej veci aj reálne uhradil subjektom realizujúcim opravu jeho poškodenej veci. Na podporu svojej argumentácie poukazuje krajský súd aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 1 Odon 16/1995 a rozhodnutie Vrchného súdu Praha sp. zn. 9 Cmo 84/1995.

21. Krajský súd sa stotožnil so závermi okresného súdu aj vo vzťahu k zvyšnej časti uplatneného nároku vo výške 4 925,45 €. Postup okresného súdu pri vyhodnocovaní dôkaznej situácie bol správny. Je zjavné, že sťažovateľ nepredložil dôkazy, z ktorých mala byť vyvodená opodstatnenosť tohto jeho nároku, preto nemá nárok na zaplatenie poistného plnenia nad rámec toho, čo mu už žalovaná vyplatila. V konaní totiž nebola preukázaná výška škody na poistenej nehnuteľnosti v rozsahu požadovanom sťažovateľom z titulu ďalších dodatočných nákladov na opravu.

22. Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 121/2019 z 26. mája 2020 vyplýva, že ním bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 6 Co 179/2018 z 28. novembra 2018. Podľa dátumovej pečiatky okresného súdu bolo uznesenie najvyššieho súdu spolu so spisom sp. zn. 6 C 58/2015 vrátené okresnému súdu 6. júla 2020.

23. Podľa konštatovania najvyššieho súdu sťažovateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodil z ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces). Konkrétne podľa názoru sťažovateľa mali všeobecné súdy nedostatočne zistiť skutkový stav veci. Okrem toho s vykonanými dôkazmi a s prednesenými tvrdeniami sa všeobecné súdy dostatočne nevysporiadali, resp. výklad informácií zistených pri dokazovaní bol uskutočnený účelovo a bez rešpektovania povinnosti vysporiadať sa s každým dôkazom jednotlivo, ako aj vo vzájomnej súvislosti. Jednotlivé časti odôvodnenia podľa názoru sťažovateľa nereflektujú základnú trhovú logiku vychádzajúcu z každodennej praxe a systému dane z pridanej hodnoty. Vec bola aj

nesprávne právne posúdená. Napokon tvrdil, že rozhodnutia všeobecných súdov sú nezákonné a nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

24. Sťažovateľ neskorším podaním dovolanie doplnil a prípustnosť dovolania oprel aj o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená). K doplneniu dovolania však došlo až po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania podľa § 434 Civilného sporového poriadku.

25. Podľa názoru najvyššieho súdu sťažovateľ v dovolaní nepoukázal na žiadny procesný nedostatok, ktorého by sa všeobecné súdy dopustili, teda nevytkol im, že nerešpektovali nejaké procesné ustanovenie. Uviedol však, že rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Vzhľadom na túto námietku treba uviesť, že nesprávnym právnym posúdením veci nedochádza k znemožneniu realizácie procesných oprávnení strany, a teda nedochádza k procesnej vade konania v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku.

26. Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre záver, podľa ktorého rozhodnutia všeobecných súdov neobsahujú zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého krajský súd odôvodnil svoj rozsudok spôsobom priečiacim sa zákonu. Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku nemožno považovať to, že krajský súd neodôvodnil svoj rozsudok podľa predstáv sťažovateľa.

27. Pokiaľ sťažovateľ namietal nedostatočné vysporiadanie sa s vykonanými dôkazmi a prednesenými tvrdeniami, je potrebné uviesť, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strany nemôže byť námietka uplatnená sťažovateľom, ktorá preto nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku.

III.

Relevantná právna úprava

28. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

29. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

30. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

31. Na prerokovanie tej časti ústavnej sťažnosti, ktorá pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru smeruje proti postupu okresného súdu v konaní

vedenom pod sp. zn. 6 C 58/2015 a jeho rozsudku zo 17. mája 2018, nie je daná právomoc ústavného súdu.

32. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

33. Proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň v uvedenom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu. Treba tiež poznamenať, že sťažovateľ právo podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok aj využil.

34. Ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených. Napadnutým rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 Co 179/2018 z 28. novembra 2018 bola sporová vec sťažovateľa (pred všeobecným súdom v procesnom postavení žalobcu) právoplatne skončená. Aj keď proti tomuto právoplatnému rozhodnutiu bolo podané dovolanie, ktoré následne bolo procesne odmietnuté dovolacím súdom, nediskvalifikuje to ústavný súd vykonať ústavný prieskum napadnutého rozsudku krajského súdu. Totiž v prípade procesného rozhodnutia dovolacieho súdu o odmietnutí dovolania pre jeho neprípustnosť garantuje sa zachovanie lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu druhostupňového súdu (podobne III. ÚS 114/2010).

35. Ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom

doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (§ 124 zákona o ústavnom súde).

36. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, proti ktorému tento opravný prostriedok nie je prípustný, nemožno prihliadať na rozhodnutie najvyššieho súdu o jeho odmietnutí v súvislosti s plynutím dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 103/09, I. ÚS 49/02, I. ÚS 134/03, I. ÚS 209/03). Neprípustné dovolanie nemožno totiž z hľadiska čl. 127 ods. 1 ústavy považovať za účinný a dostupný právny prostriedok nápravy, ktorý je podmienkou podania sťažnosti na ústavnom súde podľa tohto článku ústavy, a na jeho podanie preto z hľadiska plynutia uvedenej lehoty na podanie sťažnosti na ústavnom súde nie je možné prihliadať (m. m. IV. ÚS 163/2018, II. ÚS 91/2019). O takýto prípad však v preskúmvanej veci nešlo, preto ústavný súd podrobil ústavnému prieskumu napadnutý rozsudok krajského súdu.

37. Na základe tohto prieskumu dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu treba považovať za zjavne neopodstatnenú, preto je potrebné ju odmietnuť [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

38. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

39. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natol'ko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

40. Dominantnou časťou žaloby sťažovateľa bol nárok na zaplatenie sumy 12 153 € zodpovedajúcej dani z pridanej hodnoty tvoriacej súčasť expertnou správou ustálenej výšky škody v celkovej sume 72 118,86 €, keďže žalovaná uhradila iba 60 565,86 €. V danej súvislosti išlo o správne právne posúdenie otázky, či sťažovateľ mal alebo nemal v rámci poisťného plnenia nárok na celú vyčíslenú škodu vrátane dane z pridanej hodnoty, keďže vynaloženie nákladov na daň z pridanej hodnoty nevedel dokladovať z dôvodu, že potrebné práce vykonal svojpomocne.

41. Uvedenú právnu otázku vyriešili okresný súd a krajský súd v neprospech sťažovateľa, pričom svoje závery podrobne odôvodnili. Za tohto stavu bolo zrejmé, že vzhľadom na právny názor zastávaný sťažovateľom mohol tento podať proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktorého prípustnosť by sa opierala o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku. Sťažovateľ sa v rámci dovolania mohol domáhať toho, aby najvyšší súd v dovolacom konaní vyriešil právnu otázku, ktorá (ako sa zdá) v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Sťažovateľ v dovolaní podanom v zákonnej lehote však tak neurobil, pretože prípustnosť včas podanej časti dovolania oprel len o ustanovenie § 420 písm. f) Civilného sporového

poriadku a požiadavku na posúdenie rozhodujúcej právnej otázky doteraz v dovolacej judikatúre nevyriešenej nastolil až v doplnení dovolania podanom po uplynutí zákonnej lehoty, v dôsledku čoho sa najvyšší súd doplnením dovolania vôbec nezaoberal.

42. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd a krajský súd sa dostatočným spôsobom vysporiadali s námietkami sťažovateľa k tejto časti uplatneného nároku, pričom sa sústredili na podstatu problematiky, teda na formulovanie právneho názoru v rozhodujúcej právnej otázke. Ich závery sa nejavia ako arbitrárne či zjavne neodôvodnené. Tým, samozrejme, nie je vylúčené, aby v inom obdobnom prípade najvyšší súd v rámci dovolacieho konania nastolenú rozhodujúcu právnu otázku záväzným spôsobom judikoval, čo v danom prípade pre nedostatok včasnej procesnej iniciatívy zo strany sťažovateľa urobiť nemohol.

43. Ani pokiaľ ide o zvyšnú časť nároku sťažovateľa (4 925,45 €), nejavia sa závery okresného súdu a krajského súdu o neunesení dôkazného bremena zo strany sťažovateľa ako arbitrárne či zjavne neodôvodnené, a preto ani v tomto ohľade nevidel ústavný súd dôvod na to, aby do záverov krajského súdu zasiahol.

44. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu